

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO : 2016/772

KARAR TARİHİ : 25/07/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ

:

ŞİKAYETÇİ VEKİLİ

:-

ŞİKAYET EDİLEN İDARE

: 1- Sağlık Bakanlığı

2- ..... Eğitim ve Araştırma Hastanesi

ŞİKAYETİN KONUSU

: Şikayetçi, öğrenci olmasına rağmen iş başvurusu için kendisinden istenilen sağlık raporu için ödediği 50 TL rapor ücretinin iadesini ve sağlık raporları için öğrencilerden ücret alınmamasını talep etmektedir.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 18/02/2016

I.USUL

A. Şikayet Başvuru Süreci

1. Şikayet başvurusu, Kurumumuza posta yolu ile gönderilen 18/02/2016 tarih ve 1949 sayı ile kayıt altına alınan gerçek kişiler için şikayet başvuru formu vasıtasıyla yapılmıştır. Şikayet başvurusunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikayetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 2016/772 şikayet numaralı Ret önerisiyle Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2. Şikâyet başvurusunun ön incelemesinde; şikayetçinin 19/09/2015 tarihli ilk şikâyet başvurusunun diğer şartları taşıdığı ancak 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 17. maddesinin 4. fıkrası ve yukarıdaki paragrafta anılan Yönetmeliğin 12. maddesi uyarınca 06/01/1982 tarih ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda öngörülen idari başvuru yolları ile özel kanunlarda yer alan zorunlu idari başvuru yollarının tüketilmemiş olduğu görüldüğünden başvuru ve eklerinin bahsi geçen Yönetmeliğin 20. maddesinin 2. fıkrasına göre Sağlık Bakanlığı'na gönderilmesine 30/11/2015 tarihinde karar verilmiştir. Gönderme kararı üzerine, idarece başvurunun reddedilmesi üzerine şikayetçi bu kez 18/02/2016 tarihli şikayet başvuru dilekçesiyle Kurumumuza başvurmuştur. Kurumumuza yeniden yapılan şikayet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikayetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, gönderme kararı üzerine yapılan başvurunun süresinde olduğu, şikayetin inceleme ve araştırılmasına engel diğer ön inceleme konularında da bir eksikliğin

bulunmadığı, bu nedenle şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına engel bir durumun olmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3. Şikâyet başvurusu başvurusunda özete; ..... Fakültesi 3. sınıfa geçtiğini, yarı zamanlı çalışmak için başvurduğu bankanın kendisinden sağlık raporu istediğini, ... Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliğine sağlık raporu almak için 01/09/2015 tarihinde başvuru yaptığını, rapor ücreti olarak kendisinden 50 TL alındığını, özellikle öğrenci sıfatıyla sağlık raporu istemesine rağmen kendisine kurum tarafından herkese aynı muamelenin yapıldığının söylendiğini iddia ederek, ödediği ücretin tarafına geri verilmesini ve sağlık raporu için öğrencilerden ücret alınmamasını talep etmiştir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4. Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ...../2016 tarih ve ... sayılı yazısında özetle; şikâyete konu **durum bildirir rapor bedellerinin** Sağlık Uygulama Tebliğinin Finansmanı Sağlanan Sağlık Hizmetlerinin Sağlanma Yöntemleri ve Ödeme Kuralları başlıklı 2.2. maddesinin 14 üncü bendinde yer alan hüküm gereği, maluliyet, meslek hastalığı ve kontrol muayeneleri vb. amacıyla sevk edilen tedavi amacıyla düzenlenen sağlık raporları dışında kalan; **özel amaçla kullanılacak durum belirtir rapor bedelleri (özürlülük raporu, ehliyet raporu, vasi tayini raporu, portör muayeneleri ve işlemleri, tarama amaçlı muayene vb. işlemler vb.) ile bu durumların tespitine yönelik yapılan işlem bedellerinin SGK tarafından karşılanmadığı**; bu kişiler 5510 sayılı Kanun kapsamında sağlık yardımından yararlanabiliyor olsalar dahi Sosyal Güvenlik Kurumunca bu raporların bedellerinin sağlık hizmet sunucularına ödenmediği, Anayasanın 65 inci maddesi gereği devletin sosyal ve ekonomik alanlarda görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek mali kaynakların yeterliliği ölçüsünde yerine getireceği hükmü uyarınca **sağlık hizmet sunumu basamaklandırılarak ve hangi birimin ne şekilde hizmet sunacağıının açıklandığı, ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarınca tedavi amaçlı işlemlerin yürütüldüğü, güçlü ekonomik yapıya ve yüksek teknolojiye ihtiyaç duyan, hasta yoğunluğu fazla, iş yükü yüksek olan merkezler olduğundan bu birimlerde yapılan işlemlerden ücret alındığı, fakat tek hekim raporları gibi işlemlerin birinci basamak aile hekimliklerince yerine getirilmesi uygun görülerek konu hakkında 2014/29 sayılı Genelge ile gerekli düzenlemelerin yapıldığı,**

4.1. Rapor işlemi için birçok hekime muayene olunup, MR, BT, kan tetkikleri gibi yüksek maliyetli tetkikler yapılabildiğinden, geri ödeme kurumunca karşılanmayan sağlık raporları için Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesinde düzenlenme yapılmasına ihtiyaç duyulduğu, tarifede sağlık raporlarının kimler için ücretli/ücretsiz olacağını belirlemede hangi kriterlerin uygulanacağını belirtildiği, tarifenin Ek- 1 Usul ve Esasların 4 üncü maddesinde “08.02.2002 tarih ve 24665 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 28.01.2002 tarihli ve 2002/3654 Sayılı Kararnamenin Eki Kararda; Gaziler, şehit ve gazi dul ve yetimleri, engelliler, öğrenciler ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamındaki kişiler 8/01/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaf tutulmuştur. Anılan karar hükmü kapsamında yer alan kimselerin Bakanlığımıza bağlı hastaneler ve Kamu Üniversite hastaneleri tarafından düzenlenen sağlık kurulu raporuna istinaden geri ödeme kurumlarınca ödenmeyen kısmı için sağlık kuruluna esas yapılan muayene, tetkik, tahlil vb. işlemlerden ücret talep edilmemesi gerekmektedir.” ifadesi gereği **kanuni düzenlemelerden kaynaklanan haklardan**

yararlanmak amacıyla düzenlenecek Sağlık Kurulu Raporları için Bakanlar Kurulu Kararıyla istisna tutulan kişilerden ücret talep edilmeyeceği, buldukları durumun gereğine uygun olmayan özel amaçla talep edilen raporlar için ücret alınacağı,

4.2. Kişilerin öğrenci olma hakkı kazanmasından sonra öğrencilik durumu ile ilgili (yurda kayıt, yurt dışı eğitimi, staj vb.) raporlardan hâlihazırda ücret talep edilmediği, ayrıca **tüm vatandaşların birinci basamak sağlık hizmet sunucularından ücretsiz olarak sağlık raporu alabildiği**, bu nedenle öğrenci dahi olsalar kişilerin özel amaçlı talep edecekleri sağlık raporlarının (ehliyet, işe giriş, silah ruhsatı, yurt dışı seyahati vb.) ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmet sunucularınca düzenlenmesi halinde ücret tahsil edilmeye devam edileceği, Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi eki Ek-2 de S10000 kodlu Tek Hekim Sağlık raporu için 50 TL ve S100010 kodlu Sağlık Kurulu Raporu için 200 TL fiyat belirlendiği, kişinin şikâyetine konu olayda mevzuata aykırılık bulunmadığından yapılacak bir işlem bulunmadığı hususları açıklanmıştır.

C. Olaylar

5. Şikâyet başvurusu, üniversite eğitimine devam ettiği sırada yarı zamanlı iş başvurusunda bulunduğu bankanın kendisinden sağlık raporu istemesi üzerine .... Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliğine başvurarak durum bildirir sağlık raporu almış ve karşılığında 50 TL rapor ücreti ödemiştir. Şikâyetçi, ödemiş olduğu rapor ücretinin tarafına geri ödenmesi ve öğrencilerden sağlık raporu için ücret alınmaması talebiyle 19/09/2015 tarihinde Kurumumuza başvurmuş, şikâyetçinin ilk başvurusunda idari başvuru yollarının tüketilmemesi üzerine Sağlık Bakanlığı'na 30/11/2015 tarihinde Gönderme Kararı verilmiştir. Gönderme Kararı üzerine Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Mali Hizmetler Kurum Başkan Yardımcılığı tarafından şikâyetçinin talebin reddedilmesi üzere şikâyetçi ödediği ücretin iadesi ve sağlık raporu için öğrencilerden ücret alınmaması talebiyle 18/02/2016 tarihinde Kurumumuza yeniden başvuruda bulunmuştur.

D. Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz Makas'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

6. Şikâyet konusu işleme ilişkin bilgi ve belgeler Sağlık Bakanlığı'ndan istenilmiş, ilgili idarece konuya ilişkin belgelerin örnekleri gönderilerek 4 numaralı paragraf ve alt bentlerinde değinilen açıklamalara yer verilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

7. 2709 sayılı 1982 Anayasası'nın "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74'üncü maddesinde; "Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler..." hükmü yer almaktadır.

8. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun Görevi" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrası; "(1) Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir." şeklindedir.

9. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 63 üncü maddesinin f bendi “(Değişik ikinci fıkra: 6/2/2014-6518/81 md.) Kurum, finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin teşhis ve tedavi yöntemleri ile (f) bendinde belirtilen sağlık hizmetlerinin türlerini, miktarlarını ve kullanım sürelerini, ödeme usul ve esaslarını Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının görüşünü alarak belirlemeye yetkilidir...(Değişik dördüncü fıkra: 6/2/2014-6518/81 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının görüşü üzerine Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.” hükmünü düzenlemektedir.

10. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu, 5510 sayılı Kanun ve “Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliği” hükümleri dayanılarak çıkartılan Sağlık Uygulama Tebliğinin (SUT) “Finansmanı Sağlanan Sağlık Hizmetlerinin Sağlanma Yöntemleri ve Ödeme Kuralları” başlıklı 2.2. maddesinin 14 üncü bendi “... Kurum birimlerince sevk belgesi düzenlenmek suretiyle maluliyet, meslek hastalığı ve kontrol muayeneleri vb nedenlerle sağlık hizmeti sunucusuna sevk edilen kişiler için düzenlenen sağlık raporları ile ilaç ve tıbbi malzeme temini de dâhil olmak üzere tedavi amacıyla düzenlenen sağlık raporları dışında kalan; özürlülük raporu, ehliyet raporu, vasi tayini raporu, portör muayeneleri ve işlemleri, tarama amaçlı muayene ve işlemler vb özel amaçla kullanılacak durum belirtir rapor bedelleri ile bu durumların tespitine yönelik yapılan işlem bedelleri Kurumca karşılanmaz.” şeklindedir.

11. 08/01/2002 tarih ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi “Genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme işlemleri tamamlanıncaya kadar, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna tâbi kuruluşlar ve özel hukuk hükümlerine tâbi, kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz... Bakanlar Kurulu birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir... Bu Kanunun yayımı tarihinden önce beşinci fıkrada belirtilen kanunlar dışında; kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik, genelge ve benzeri düzenleyici işlemler ile diğer idari işlemlerle tesis edilmiş bulunan ücretsiz veya indirimli tarife uygulamalarına 31/12/2001 tarihinden itibaren son verilir” hükmünü düzenlemektedir.

12. 08/02/2002 tarih ve 24665 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 28/01/2002 tarihli ve 2002/3654 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin Eki Kararın 1 inci maddesi “Gaziler, şehit ve gazi, dul ve yetimleri, özürllüler, öğrenciler ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamındaki kişiler 8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaftır.” hükmünü düzenlemektedir.

13. Sağlık Bakanlığınca Bakanlığa bağlı sağlık hizmet sunucuları ile Kamu üniversite hastanelerinde (vakıf üniversite hastaneleri hariç) uygulanmak üzere yayımlanan 10/08/2015 tarihli Kamu Sağlık

Hizmetleri Satış Tarifesine Ek Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi Usul ve Esaslarının “Sağlık Kurulu Raporlarının Düzenlenmesi ve Ücretlendirilmesi” başlıklı 4 üncü maddesi “b) Kurumun ödeme kapsamında bulunmayan ve/veya özel amaçla kullanılacak durum belirtir rapor ücretleri (ehliyet raporu, işe giriş başvurusu vb.) ile bu durumların tespitine yönelik düzenlenen rapor ücretleri kişilerden (istisna tutulan kişiler hariç) talep edilir...

...Bakanlar Kurulu Kararıyla istisna tutulan kişilere kanuni düzenlemelerden kaynaklanan haklardan yararlanmak amacıyla düzenlenecek Sağlık Kurulu Raporları için ücret talep edilmeyecek, buldukları durumun gereğine uygun olmayan özel amaçla talep edilen raporlar için ücret alınacaktır. Örneğin; Öğrencilerin öğrencilikle ilgili yurda kayıt, eğitim için talep edilen raporlarından ücret talep edilmezken ehliyet, silah ruhsatı gibi raporlar için ücret talep edilecektir. Herhangi bir öğretim kurumunda kaydı bulunmayan (öğrenci belgesi ibraz edemeyen) kişiler öğrenci olarak değerlendirilemez...” şeklindedir.

14. Sağlık Bakanlığı’nın 2014/29 sayılı “Sağlık Kurulu Raporlarının Düzenlenmesi” konulu Genelgesinin 5 inci Maddesinin c fıkrasında, sağlık bakanlığına bağlı birinci basamak sağlık hizmeti sunucularında düzenlenen “durum bildirir tek hekim sağlık raporu” için ücret talep edilmeyeceği belirtilmiştir.

B. Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz Makas’ın Kamu Başdenetçisi’ne Önerisi

15. Kamu Denetçisi tarafından ..... Eğitim ve Araştırma Hastanesince şikâyetçiden alınan ücretin hukuka ve hakkaniyete uygun olduğu değerlendirilerek şikâyetin reddi yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

C. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekeç

16. Şikâyet başvurusu, yukarıda 3 numaralı paragrafta açıklandığı üzere, iş başvurusu için istenen sağlık raporu için öğrenci olmasına rağmen idareye ödediği 50 TL ücretin tarafına iadesini ve sağlık raporları için öğrencilerden ücret alınmamasını Kurumumuzdan talep etmektedir.

17. 11 numaralı paragrafta değinilen 4736 sayılı Kanun hükmü gereği kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanamayacağı düzenlendikten sonra istisna kapsamına giren kişiler tahdidi olarak sayılmış, istisna tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu açıklanmıştır. Bakanlar Kurulu da 12 numaralı paragrafta bahsedilen 28/01/2002 tarih ve 2002/3654 sayılı kararı ile “gaziler, şehit ve gazi dul ve yetimleri, özürlüler, öğrenciler ve 2022 sayılı 65 yaşını doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamındaki kişiler” için istisna tanıyarak bu kapsama giren kişiler için ücretsiz veya indirimli tarife uygulanabileceğini hüküm altına almıştır. Bakanlar Kurulu Kararı ile idarelere, bahsi geçen kişiler hakkında ücretsiz veya indirimli tarife uygulamaları ile ilgili olarak düzenleme yetkisi verilmiştir.

18. Sağlık Bakanlığı, Bakanlar Kurulu Kararının uygulanmasına yönelik olarak 13 numaralı paragrafta bahsedilen Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi ile kanuni düzenlemelerden kaynaklanan haklardan yararlanmak amacıyla düzenlenecek sağlık kurulu raporlarından ücret talep edilmeyeceğini düzenledikten sonra buldukları durumun gereğine uygun olmayan özel amaçla talep edilen raporlar için ücret alınacağı belirlemek suretiyle istisna tutulan kişilerin kapsamını açıklamıştır. Bu doğrultuda, öğrencilerin öğrencilikle ilgili yurda kayıt, eğitim için kullanacakları raporlardan ücret talep edilmeyeceği ancak öğrencilikle ilgisi olmayan ehliyet, silah ruhsatı gibi belgeleri

almak için gerekli raporlardan ücret talep edileceği belirtilmiştir. Ayrıca 15 numaralı paragrafta değinilen Sağlık Bakanlığı'nın 2014/29 sayılı "Sağlık Kurulu Raporlarının Düzenlenmesi" konulu Genelgesinin 5 inci Maddesinin c fıkrasında **Sağlık Bakanlığına bağlı birinci basamak sağlık hizmeti sunucularında düzenlenen "durum bildirir tek hekim sağlık raporu" için ücret talep edilmeyeceği hususu da düzenlenmiştir.**

19. 4 numaralı paragrafta değinilen idarenin cevabından, yasal mevzuat çerçevesinde sağlık hizmet sunumunun kademelendirmesinin yapıldığı ve hangi birimin ne şekilde hizmet sunacağını açıkladığı, ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarının hasta yoğunluğu fazla, iş yükü yüksek olan merkezler olması, güçlü ekonomik yapıya ve yüksek teknolojiye ihtiyaç duyması nedeniyle bu birimlerde yapılan işlemlerden ücret alındığı, fakat tek hekim raporları gibi işlemlerin birinci basamak aile hekimliklerince yerine getirilmesi halinde ücret alınmayacağına düzenlendiği anlaşılmıştır. Somut olayda ise, şikayetçinin kayıtlı olduğu birinci basamak sağlık hizmeti sunan aile hekimine başvurarak sağlık raporu talep etmesi halinde şikayetçiden rapor için ücret talep edilmeyeceği, ancak şikayetçinin üçüncü basamak sağlık hizmeti sunan .... Eğitim ve Araştırma Hastanesine başvurması nedeniyle kendisinden ücret alındığı tespit edilmiştir.

20. Yukarıdan beri anlatılan hususlar, şikâyet başvurusunun iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, yasal mevzuat ve tüm dosya kapsamı hep birlikte değerlendirildiğinde; idarenin 4736 sayılı Kanun ve 28/01/2002 tarihli ve 2002/3654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda 2014/29 sayılı "Sağlık Kurulu Raporlarının Düzenlenmesi" konulu Genelgeyi ve 10/08/2015 tarihli Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifelerini düzenlediği, bu düzenlemelerde özel amaçla talep edilen raporlar için ücret alınacağını belirlediği ayrıca sağlık hizmet sunumunun kademelendirilmesine göre alınacak ücretlerin düzenlendiği birinci basamak aile hekimliklerince düzenlenecek sağlık raporlarından ücret alınmayacağına açıklandığı, **şikayetçinin birinci basamak sağlık kuruluşuna başvurmaksızın üçüncü basamak .... Eğitim ve Araştırma Hastanesine başvurması ve sağlık raporunun öğrencilikle ilgisi olmayan özel bir amaçla iş başvurusu nedeniyle talep edilmesi nedeniyle idarenin bu rapor için ücret alınmasına ilişkin işlemde herhangi bir hukuka aykırılık tespit edilememiştir.** Her ne kadar, şikayetçinin tüm öğrencilerden sağlık raporuna ilişkin ücret alınmaması talebi bulunsa da, idarenin ücret tahsiline ilişkin düzenleyici işlemde de herhangi bir hukuka aykırılık tespit edilemediğinden bu talebin de reddine karar vermek gerekmiştir.

D. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

21. T.C. Anayasasının "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesinde ifadesini bulan kanun önünde eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13'üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17'nci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikâyete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan başkaca bir insan hakkı ihlalinin tespit edilemediği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

E. İyi Yönetişim İlkelerine Uygunluk Yönünden Değerlendirme

22. Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun olarak hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetişim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri de beklenmektedir.

23. 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi Yönetim

İlkeleri” başlıklı 6’ncı maddesinde “*Kurum, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum ve davranışta bulunup bulunmadığını gözetir ve iyi yönetim ilkelerine uyar.*” hükmü yer almaktadır. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının 41’inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup, benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen “Avrupa Doğru İdari Davranış Yasasında da yer verilmiştir.

24. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; idareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği ayrıca idarenin başvuranla ilgili işlemlerinde *kanunlara uygunluk, makul sürede karar verme, hesap verilebilirlik, şeffaflık, kararların gerekçeli olması, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi* **ilkelerine uygun davrandığı**, ancak idarenin, şikâyetçiye verdiği cevapta hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini göstermediği bu nedenle *karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi* **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup, idarenin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

25. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17’nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna, dava açma süresi içinde yapılan başvuru işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21’inci maddesinin birincisi fıkrası uyarınca başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi durumunda, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli Ret Kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

26. 2709 sayılı 1982 Anayasasının “Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması” başlıklı 40’inci maddesinin ikinci fıkrasında, “Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.” hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20’nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde .... İdare Mahkemesi’nde yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre şikayetin **REDDİNE**,

Kararın ŐikayetŐiye, Sağlık Bakanlığı'na ve ... Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu BaŐdenetŐisi'nce karar verildi.

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROęLU

Kamu BaŐdenetŐisi